Nông dân với công nghệ thông tin

● VIỆT HÀ

Ở thành phố, việc sử dụng máy vi tính, Internet... là chuyện nhỏ không có gì phải bàn. Thế nhưng với nông thôn thì có người mong thấy được chiếc máy vi tính hình thù thế nào vẫn còn trong giấc mơ. Khái niệm công nghệ thông tin, điện tử viễn thông thật xa vời với bà con nông dân. Trong xu thế phát triển hiện nay của đất nước, làm thế nào để cung cấp thông tin về các lĩnh vực khoa học, công nghệ cho người dân nhanh nhất, cập nhật nhất và dễ hiểu nhất vẫn còn tranh cãi. Giải pháp "Liều" mà Trung tâm thông tin tư liệu khoa học - Công nghệ quốc gia đưa ra trong dự án xây dựng "Mô hình cung cấp thông tin khoa học và công nghệ phục vụ phát triển kinh tế xã hội nông thôn và miền núi" là xây dựng thư viện điện tử tại các thôn, xã. Mục đích cung cấp nội dung các thông tin khoa học và công nghệ trong lĩnh vực nông nghiệp như: Trồng trọt, chăn nuôi, chọn giống cây, giống con mới, tìm các thiết bị hiện đại... xây dựng kinh tế trang trại, cách bảo quản, chế biến và tiếp thị các sản phẩm nông, lâm, ngư nghiệp... theo nhu cầu của từng cá nhân. Rất nhiều người cho rằng, dự án không có tính khả thi. Nhưng theo phân tích của ông Nguyễn Lân Bàng chủ nhiệm dự án này thì phát triển khoa học - công nghệ cần có 4 yếu tố: con người, thiết bị, thông tin kỹ thuật và tổ chức quản lý, trong đó yếu tố quan trọng nhất là con người. Trong nông nghiệp, ! muốn phát triển mạnh thì mọi tri thức khoa học, kỹ thuật tiên tiến nhất phải trực tiếp cung cấp cho bà con nông dân. Một công trình gọi là tiên tiến, dự án khả thi song đặt ở Trung ương, ở tỉnh bà con không biết đến thì sao có hiệu quả được. Ông cho rằng: Nếu có được một người biết và áp dụng tốt thông tin mà Có thư viện điện tử cung cấp thông tin là có thêm một thành công.

Khi nông dân còn nghèo, chưa có máy tính thì trung tâm phối hợp với các tổ chức tài trợ (như tổ chức ODA, AAV...) đầu tư máy tính, các thiết bị công

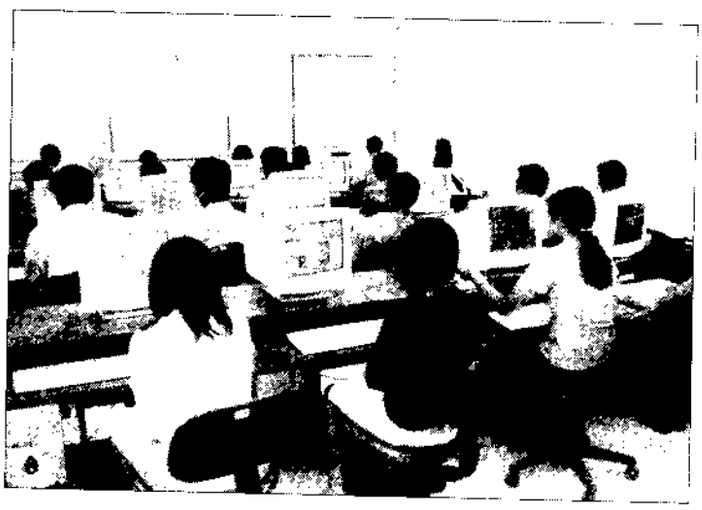

nghệ khác cho bà con. Chưa biết sử dụng máy tính, mạng Internet thì cử cán bộ đi học và có chuyên gia trực tiếp về giúp đỡ. Mọi tài liệu đã được Trung tâm thu thập, phân loại theo từng nội dung và lưu trữ trong đĩa CD, trên mạng và trong các cuốn phim khoa học... Nông dân chưa tra cứu được tài liệu thì trước mắt chiếu các phim khoa học về nội dung họ đang quan tâm, để họ xem và tiếp thu qua hình ảnh, sau đó dạy cách tra cứu tài liệu.

Qua thử nghiệm ở một số xã thuộc huyện Nho Quan, Hoa Lư, tỉnh Ninh Bình kết quả cho thấy, nhờ sử dụng thư viện điện tử này bà con đã chọn được rất nhiều giống cây, con phù hợp với đất đai, khí hậu để chuyển đổi cơ cấu đạt năng suất cao. (Ví dụ: giống Bồi tạp Sơn Thanh cho năng suất 4,5 tấn/ha tăng 1,3 tấn/ha so với giống cũ), thay đổi kỹ thuật trồng nấm rơm, nuôi cá chim trắng đem lại năng suất cao... Ngoài ra mỗi xã còn lập một trang Web tự giới thiệu tiềm năng nông nghiệp, các sản phẩm và dịch vụ nông nghiệp của xã cho nhiều đơn vị khác biết được.

Hiện nay trung tâm còn phối hợp với một số tổ chức đầu tư như Actionaid, ODA, AAV... triển khai dự án lên một số huyện ở Lai Châu. Trước tiên là xã Thanh Nưa huyện Điện Biên, một xã có trên 90% dân số là người dân tộc thiểu số (chủ yếu là dân tộc Thái chiếm 69,9%) là xã thuần nông, nguồn thu nhập chính là trồng trọt và chăn nuôi, năng suất chỉ đạt 55 - 60 tạ/ha/vụ. Như vậy, để chuyển giao được công nghệ cho xã không phải đơn giản mà rất phức tạp. Không triển khai từ xã xuống dân như ở Ninh Bình được, vì dân cư không tập trung, số người mù chữ rất nhiều. Phương pháp hợp lý nhất là đi từ nhu cầu của họ. Tức là phát phiếu yêu cầu thông tin đến từng người trong xã, xem họ đang thiếu gì và cần gì, lập ra các nhóm nông dân có sở thích thông tin kỹ thuật, khai thác các nhu cầu về chăn nuôi, chọn giống, về kỹ thuật ....của từng cá nhân. Nhóm tập hợp về nguồn (trung tâm thông tin khoa học công nghệ đặt tại xã) qua phân tích và thảo luận của các chuyên gia với các lãnh đạo xã đưa ra giải pháp áp dụng và cung ứng tài liệu, hướng dẫn bà con theo nhu cầu họ cần. Kết hợp với các cơ quan khuyến lâm, khuyến ngư, khuyến nông.... để lập dự án cho nông dân vay vốn trồng rừng chăn nuôi gia súc, gia cầm.... Cử cán bộ đi học và Trung tâm trực tiếp hướng dẫn chuyển giao. Hy vọng khi áp dụng được công nghệ, bà con nông dân sẽ có hướng đi mới trong sản xuất, chăn nuôi, họ biết cách giải quyết công việc nhanh chóng, chuẩn xác hơn. Ý tưởng đưa công nghệ thông tin đến với nông dân sẽ là giải pháp mang lại hiệu quả cao trong phát triển nông thôn hiện nay.□

Mưu sinh trên đá

(TIẾP THEO TRANG 20)

Công tác tuyên truyền ở đây thiếu và yếu cả về cán bộ chuyên môn và phương tiện. Toàn xã có 6 cái ti vi, chưa có điện lưới, vài tháng không được xem một lần. UBND xã có 3 đài cát sét, hai tờ báo Nhân dân và tờ Hà Giang. Mang cho dân bản họ bảo: "không th y đâu, làm gì có cái chữ". ở đây ngoài cán bộ và những đứa trẻ đi học ra, tìm được một người biết nói tiếng kinh thật khó.

Trên đường về, chúng tôi ghé qua xã Thải Phìn Tủng huyện Đồng Văn. Chủ tịch Ni Lơ Páo (33 tuổi) thân mật tiếp chúng tôi.

- Anh Páo về Hà Nội lần nào chưa? Một người trong đoàn hỏi.

- Hà Nội à, 20 năm nay mình chưa thấy. (Năm 13 tuổi anh Páo là học sinh tiểu học đầu tiên của xã được vinh dự về Hà Nội thăm lăng Bác).

- Anh có hay ra Hà Giang không?

- Hà Giang thi mình mới thấy 3 năm nay. (Đồng Văn cách Hà Giang 160 km).

Lúc ra về, đồng chí trưởng đoàn đưa tấm card bảo khi nào về Hà Nội anh gọi cho tôi số này. Anh Páo vui vẻ nhận lời. Có lẽ lời hẹn chỉ để mà hẹn. Biết bao giờ?□